

Laboratórne cvičenie č. 6

Meno: Matúš Matisko

Trieda: 1. B

Dátum pridelenia úlohy:

Dátum odovzdania úlohy:

Podpis vyučujúceho:

Téma: Práca s modelmi

Úlohy: 1. Poskladať modely vybraných chem. látok.

2. Zistiť priestorové usporiadanie chem. látok.

3. Určiť atómy látok a väzby, ktorými sú atómy viazané.

4. Zistiť vlastnosti daných látok.

Pomôcky: stavebnica Molekulové modely

Princíp: chem. väzba – silová interakcia medzi atómami

- z nej vyplývajú niektoré vlastnosti

- vzniká chem. reakciou

- znižuje energiu – vytvára sa stabilnejšia častica

- **väzbovosť** - počet väzieb prvku v zlúčenine

- závisí od el. konfigurácie

- čím väčšia, tým kratšia väzbová vzdialenosť

- **polarita** – určuje, či má väzba smerový charakter

- **typy: 1. kovalentná** – väzba vznikajúca zdieľaním spoločného väzbového el. páru

-

- delenie: Σ - väzbové prekrytie na spojnicu jadier

- veľmi silná

- iba 1

Π - väzbové prekrytie orbitáloch kolmých

Na spojnicu jadier

- **nepolárna** – väz. pár nemá tendenciu byť priťahovaný viac jedným atómom

- $\Delta x = 0$ až 0,4

- **polárna** – väz. pár má tendenciu byť priťahovaný viac

jedným atómom ako druhým

- $\Delta x = 0,4$ až $1,7$

- ich usporiadanie určuje polaritu molekuly

- koordináčná – donorno-akceptorová

- jeden atóm daruje celý el. pár a zdieľa ho s druhým atómom s pôvodne prázdny orbitálom

2. iónová – silne polárna,

- $\Delta x =$ viac ako $1,7$

- jeden atóm vytrhne elektrón druhému, ktorý je následne priťahovaný

- vznikajú katióny a anióny

Neväzbové interakcie – medzimolekulové interakcie

- vznikajú medzi molekulami a atómami vo všetkých skupenstvách

- **Van der Waalove sily** – interakcie molekúl vo všetkých skupenstvách

- najväčšie v tuhom skupenstve

- priťahovanie rôznych pólov dipólov

- **Vodíkový mostík** – interakcia medzi vodíkom a fluórom, dusíkom, kyslíkom

- silnejšie

- interakcia medzi kladnými a zápornými čiastkovými nábojmi

- molekuly musia obsahovať vodík viazaný na veľmi elektronegatívny prvok

Postup: 1. Podľa návodu poskladáme modely daných chem. látok

2. Z modelov vyčítame priestor. Usporiadanie, atómy a chem. Väzby látok

Pozorovanie: 1. Poskladali sme modely daných látok

2. Zistili sme Priestorové usporiadania látok

3. Určili sme atómy a väzby látok

4. Určili sme vlastnosti látok

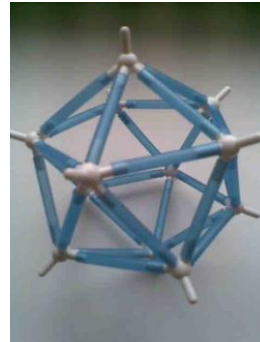
Bór - B₁₂

Tvar: ikozaéder

Atómy: bór- B

Väzby: (B – B) – nepolárna kovalentná

Vlastnosti: - pevný
- tvrdý

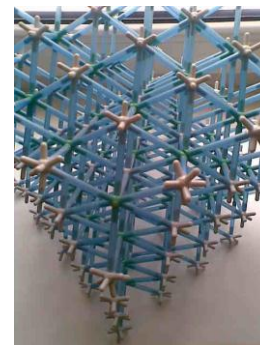

Chlorid cézny – CsCl

Atómy: cézium – Cs, chlór – Cl

Väzby: (Cs – Cl) – iónová

Vlastnosti: - pevná bezfarebná kryštalická látka
- vysoká teplota topenia a varu
- dobrá rozpustnosť vo vode
- v tavenine - elektrolyt

Diamant – C

Tvar: tetraéder

Atómy: uhlík – C

Väzby: (C – C) – nepolárna kovalentná

Vlastnosti: - najtvrdší
- priemerne krehký
- priehľadný
- čistý – izolant
- nerozpustný

Grafit – C

Atómy: uhlík - C

Väzby: (C – C) – nepolárna kovalentná

Vlastnosti: - pevný, mäkký
- tmavosivý
- matný kovový lesk
- otierateľný

Ľad - H₂O

Tvar: hexagonálna sústava

Atómy: vodík – H, kyslík - O

Väzby: (H – O) – polárna kovalentná

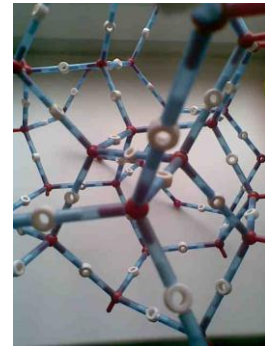
Vodíkový mostík

Vlastnosti: - pevný, krehký

- priehľadný

- vysoká teplota topenie

- ľahký (dutiny)

Kuchynská soľ – NaCl

Tvar: kocková sústava

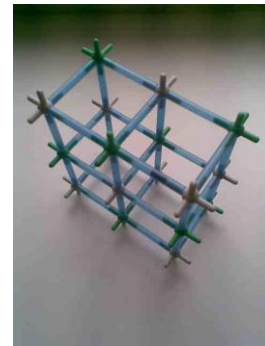
Atómy: sodík – Na, chlór – Cl

Väzby: (Na – Cl) – iónová

Vlastnosti: - pevná, krehká

- vysoká teplota topenia

- rozpustná vo vode

Fosfor - P₄

Tvar: tetraéder

Atómy: fosfor - P

Väzby: (P - P) - nepolárna

Vlastnosti: - mäkká tuhá látka

- krájakateľný

- reaktívny

- rozpustný v nepolárnych rozpúšťadlách

Záver: Porovnaním daných látok sme zistili, že ich vlastnosti závisia od Chemického zloženia, chemických väzieb a usporiadania (štruktúry) Látok. Tak isto sme zistili, že jedna chemická látka môže mať viacero Foriem usporiadania – modifikácií. Tieto všetky aspekty majú vplyv na Rôzne mechanické, termodynamické, optické aj chemické vlastnosti.

